

Valsts ieņēmumu
dienests

Informatīvais materiāls

Preces nelaimē cietušo vajadzībām (Regulas Nr. 1186/2009 74.–80. pants)

Precēm nelaimē cietušo vajadzībām var tikt piemērots ievaduitas nodokļu atbrīvojums.

Saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1186/2009 74.–80. pantu ievaduitas nodokļu atbrīvojums tiek piemērots precēm, kas tiek ievestas no trešām valstīm un bez maksas izdalītas personām, kuras cietušas dabas katastrofās vai citās ārkārtas situācijās. Šādas preces var ievest valsts iestādes vai apstiprinātas labdarības organizācijas, un to izmantošanai jābūt nekomerciālai, ar skaidru mērķi sniegt humāno palīdzību.

Atbrīvojuma no ievaduitas nodokļiem piemērošana

Ar atbrīvojumu no ievaduitas nodokļiem ievad preces, ko ievad **valsts organizācijas** vai **citas labdarības** vai **filantropiskas organizācijas**, kuras apstiprinājušas kompetentām iestādēm, ka tās paredzēts¹:

- par brīvu izdalīt tiem, kas cietuši nelaimē, kura piemeklējusi vienas vai vairāku dalībvalstu teritoriju, vai
- par brīvu nodot šādā nelaimē cietušo rīcībā, paturot tās minēto organizāciju īpašumā.

Šo atbrīvojumu ar tiem pašiem nosacījumiem attiecinā arī uz brīvai apgrozībai ievestām precēm, kuras **ievd glābšanas dienesti** savas darbības nodrošināšanai.

Atbrīvojumu nepiešķir materiāliem un aprīkojumam, kas paredzēti rekonstrukcijai nelaimes piemeklētajos apgabalos.

Par atbrīvojuma piešķiršanu **Eiropas Komisija pieņem lēmumu steidzamības kārtībā** pēc vienas vai vairāku attiecīgo dalībvalstu lūguma, apspriežoties ar citām dalībvalstīm. Šajā lēmumā, ja nepieciešams, nosaka atbrīvojuma apmēru un nosacījumus².

Piemēram, Komisijas 2020. gada 3. aprīļa Lēmums (ES) 2020/491 par atbrīvojumu no ievaduitas nodokļiem un no importa PVN, ko piešķir precēm, kas nepieciešamas Covid-19 uzliesmojuma seku apkarošanai 2020. gadā, kas ļāva virknei Eiropas Savienības dalībvalstu ievest ar atbrīvojumu medicīnas preces – sejas maskas, cimdus, bahilas utt.

¹ Regulas Nr. 1186/2009 74. pants.

² Regulas Nr. 1186/2009 76. pants.

Kamēr Komisijas lēmums nav paziņots, nelaimes piemeklētās **dalībvalstis var ļaut ievest preces** iepriekš minētajā nolūkā, **atliekot par tām visus ievadmuitas nodokļus**, ja ievēdēja organizācija uzņemas šos nodokļus samaksāt atbrīvojuma nepiešķiršanas gadījumā.

Atbrīvojumu piešķir tikai organizācijām, kuru grāmatvedības ieraksti ļauj kompetentajām iestādēm uzraudzīt to darbību un kuras nodrošina visas vajadzīgās garantijas³.

Nosacījumi, ievēdot preces nelaimē cietušo vajadzībām

Organizācijas, kas izmanto atbrīvojumu, nedrīkst patapināt, izīrēt vai atsavināt par atlīdzību vai par brīvu ar atbrīvojumu ievestās preces, kā vien minētajam mērķim, par to iepriekš neinformējot kompetentās iestādes.

Ja preces patapina, izīrē vai atsavina organizācijai, kam pašai ir tiesības izmantot atbrīvojumu, atbrīvojumu turpina piemērot ar nosacījumu, ka minētā organizācija šīs preces izmanto nolūkā, kas dod tiesības uz šādu atbrīvojumu.

Pārējos gadījumos patapināšanas, izīrēšanas vai atsavināšanas nosacījums ir **iepriekšēja ievadmuitas nodokļu samaksāšana** pēc likmes, kuru piemēro patapināšanas, izīrēšanas vai atsavināšanas dienā, pamatojoties uz preču vai aprīkojuma veidu un muitas vērtību, ko tajā dienā noteikušas vai atzinušas kompetentās iestādes⁴.

Savukārt **organizācijas, kuras vairs nepilda nosacījumus, kas dod tiesības uz atbrīvojumu**, vai gatavojas ar atbrīvojumu ievestās preces izmantot nolūkiem, kas nav paredzēti Regulas Nr. 1186/2009 74. pantā, par to informē kompetentās iestādes.

Gadījumā, ja preces, kas paliek organizācijas valdījumā, kura vairs nepilda nosacījumus, kas dod tiesības uz atbrīvojumu, atsavina organizācijai, kurai ir tiesības izmantot atbrīvojumu atbilstoši Regulas Nr. 1186/2009 74. pantam, vai attiecīgā gadījumā organizācijai, kurai ir tiesības izmantot atbrīvojumu atbilstoši Regulas Nr. 1186/2009 61. panta 1. punkta "a" apakšpunktam, atbrīvojumu turpina piemērot ar nosacījumu, ka minētā organizācija šīs preces izmanto nolūkos, kas dod tiesības uz šādu atbrīvojumu. Citos gadījumos par precēm maksā attiecīgos ievadmuitas nodokļus pēc likmes, kuru piemēro dienā, no kuras nosacījumus vairs nepilda, pamatojoties uz preču veidu un muitas vērtību, ko tajā dienā noteikušas vai atzinušas kompetentās iestādes.

Par precēm, ko izmanto organizācija, kura izmanto atbrīvojumu **nolūkos, kas nav paredzēti Regulas Nr. 1186/2009 74. pantā, jāmaksā attiecīgie ievadmuitas nodokļi** pēc likmes, kuru piemēro dienā, kad tās sāk izmantot citos nolūkos, pamatojoties uz preču veidu un muitas vērtību, ko tajā dienā noteikušas vai atzinušas kompetentās iestādes⁵.

³ Regulas Nr. 1186/2009 77. pants.

⁴ Regulas Nr. 1186/2009 79. panta nosacījumi.

⁵ Regulas Nr. 1186/2009 80. pants.

Preču laišana brīvā apgrozībā, aizpildot muitas deklarāciju

Lai piemērotu ievadmuitas nodokļu atbrīvojumu precēm nelaimē cietušo vajadzībām, piesaka muitas procedūru – laišana brīvā apgrozībā, aizpildot muitas deklarāciju Elektroniskajā muitas datu apstrādes sistēmā (EMDAS)⁶.

Aizpildot muitas deklarāciju, laukā “Papildprocedūra” (datu elements 1110000 000) ir norādāms papildprocedūras kods:

“C26” (*Preces, ko importē nelaimē cietušo vajadzībām (Regulas (EK) Nr. 1186/2009 74. pants);*

kā arī

“59S”⁷ (*PVN⁸ atbrīvojums preču importam, kas netiek aplikts ar muitas nodokli saskaņā ar Regulu Nr. 1186/2009, izņemot šīs regulas 23. pantā minēto saskaņā ar PVN likuma 53. panta trešo daļu).*

Valsts ieņēmumu dienests

Materiāls sagatavots: 25.11.2025.

Atsauksmes par materiāla kvalitāti vai priekšlikumus tā uzlabojumiem priecāsimies saņemt Valsts ieņēmumu dienesta [elektroniskās deklarēšanas sistēmā](#) sadaļā “Sarakste ar VID”.

⁶ [Elektroniskā muitas datu apstrādes sistēma \(EMDAS\) | Valsts ieņēmumu dienests](#)

⁷ Preces, kuras atbrīvo no ievadmuitas nodokļiem saskaņā ar Regulas Nr. 1186/2009 nosacījumiem, atbrīvo arī no PVN saskaņā ar PVN likuma 53. panta trešo daļu.

⁸ Pievienotās vērtības nodoklis.